

The background features a gradient from red to blue with abstract circular patterns, including a large scale with numbers from 140 to 260 and various concentric circles and arrows.

RYHMÄ 2. LAPSIRYHMÄN KIELELLESI MONINAINEN OPPIMISYMPÄRISTÖ B

SATU RONKAINEN JA ANNE HARTONEN

SUOSTUMUS AINEISTON JULKAISUUN OPH:N AVOINTEN OPPIMATERIAALIEN
KIRJASTOON.

KIELELLISESTI MONINAINEN LEIKKI

- Tavoitteenamme on lasten kielellisten taitojen kehittäminen leikin kautta.
- Muokkaamme oppimisympäristöä kiinnostavammaksi ja monipuolisemmaksi, jolloin leikkiin tulee enemmän sisältöä, mielikuvitusta ja siten myös vuorovaikutusta ja puhetta. Leikit muuttuvat näin myös pitkäkestoisemmiksi.
- Kumpikin valitsi yhden leikin, jota lähti kehittämään omassa ryhmässä. Leikit valittiin kunkin lapsiryhmän mielenkiinnon mukaan.
- On tärkeää, että leikki ideat lähtevät lapsista ja he pääsevät osalliseksi leikkiympäristön luomiseen. Lapset ovat askarrelleet leikkeihin rekvisiittaa.
- Leikeiksi valikoituivat kampaamoleikki ja viidakkoleikki.

LEIKIN KEHITTÄMISEN SUUNNITELMA

- Leikkejä varten kerättiin ja valmistettiin niin uutta kuin vanhaakin materiaalia.
- Leikkeihin valittiin tai tehtiin kuvatuet. Kuvissa on näkyvillä lasten käyttämät kielet. Toinen ryhmistä on ruotsin kielen kielirikasteinen ryhmä, joten kuvan yhteydessä sana on kirjoitettu suomeksi ja ruotsiksi.
- Kuvin tuettu leikki, tukee niitäkin, joilla ei vielä ole sanoja ja se motivoi leikkiin. Heidän kielelliset taitonsa kehittyvät ja he pääsevät harjoittelemaan kaveritaitoja. He saavat aikuisen lähelle heidän leikkiään tukemaan ja kannustamaan.
- Leikkejä leikitään aikuisen kanssa, joten ne ovat tuettua leikkiä.
- Havainnoimme leikkejä havainnointitaulukon avulla.

KAMPAAMOLEIKKI

leikata hiukset 	kammata hiukset 	epäsiisti 	parturi
kampaamo 	kampa 	kampa 	kampa
sakset ja kampa 	huuhdella kampa 	leikata hiukset 	hiustenpesu
kammata hiukset 	kammata hiukset 	hygieniatuotteet 	hiustenpesuallas
hygieniatuotteet 	parturi 	leikata hiukset 	kappa
parturi-kampaaja 	parturi-kampaaja 	kammata 	harjakampa

Kuvaaja: Satu Ronkainen

Kuvissa Papunet kuvia

VASUSTA NOUSEVIA PERUSTELUJA

- Leikkiin kannustavassa toimintakulttuurissa tunnustetaan leikin merkitys lapsen hyvinvoinnille ja oppimiselle. Henkilöstö tunnistaa leikkiä rajoittavia tekijöitä ja kehittää leikkiä edistäviä toimintatapoja ja oppimisympäristöjä. s.18
- Oppimisympäristöjä arvioidaan ja kehitetään yhdessä lasten kanssa heille sopivaksi. s.31
- Lasten leikkialoitteille, kokeiluille ja elämyksille annetaan tilaa, aikaa ja leikkirauhaa. s. 18
- Henkilöstö rohkaisee lapsia käyttämään kieltä monipuolisesti. Lasten kielelliset lähtökohdat huomioidaan, ja heille annetaan aikaa ja mahdollisuuksia vaihteleviin kielenkäytön tilanteisiin. S.19
- Lapsilla ja henkilöstöllä on mahdollisuus kokea yhdessä tekemisen ja leikin iloa. Yhteisössä kannustetaan kaikkia kekseliäisyyteen, mielikuvituksen käyttöön, omaan ilmaisuun ja luovuuteen. Leikki saa näkyä ja kuulua. Leikkiville lapsille ja aikuisille mahdollistetaan keskittyminen leikkiin. S.18

LISÄÄ VASUSTA

- Leikkiessään lapset ovat aktiivisia toimijoita: he jäsentävät ja tutkivat ympäröivää maailmaa, luovat sosiaalisia suhteita sekä muodostavat merkityksiä kokemuksistaan. Henkilöstön ja lasten sekä lasten keskinäinen vuorovaikutus luovat perustan ajattelun ja kielen kehitykselle sekä kehittyville leikkitaidoille. Leikki on varhaiskasvatuksen keskeinen työtapa. S. 25
- Henkilöstön tehtävä on turvata leikin edellytykset inklusiivisten periaatteiden mukaisesti, ohjata leikkiä sopivalla tavalla ja huolehtia siitä, että jokaisella lapsella on mahdollisuus olla osallisena yhteisissä leikeissä omien taitojensa ja valmiuksiensa mukaisesti. Henkilöstön tulee suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti tukea lasten leikin kehittymistä sekä ohjata sitä joko leikin ulkopuolelta tai olemalla itse mukana leikissä. Henkilöstön fyysinen ja psyykinen läsnäolo tukee lasten välistä vuorovaikutusta ja ehkäisee ristiriitatilanteiden syntymistä. Henkilöstön tulee havainnoida ja dokumentoida lasten leikkiä. Leikin havainnointi lisää henkilöstön ymmärrystä lasten ajattelusta ja kiinnostuksen kohteista sekä heidän tunteistaan ja kokemuksistaan. Pitkäkestoiseen leikkiin tarvitaan aikaa, rauhaa ja tilaa sekä sopivia ja lasten saatavilla olevia leikkivälineitä ja materiaaleja. Oppimisympäristöjen tulee joustaa leikkien mukaan, sillä leikit eivät välttämättä pysy paikallaan niille nimetyissä tiloissa. Leikkiin kannustavassa oppimisympäristössä myös aikuinen on oppija.s.25

HAVAINTOJA TUETUSTA LEIKISTÄ

- *Leikkejä valvomalla etäämmältä on saanut ihan erilaisen käsityksen leikistä ja leikkijöistä. Kun leikkiin meni itse mukaan, leikki ei edennytkään ihan niin kuin oma oletus oli.*
- *Leikeissä oli lapsia, jotka osallistuivat aikuisen tuella yhteisleikkiin, muutoin he olisivat tyytyväisinä leikkineen leikkiä itsekseen muiden seassa.*
- *Lapset sitoutuu leikkiin pidemmäksi aikaa, kun aikuinen on mukana.*
- *Kuvien käyttö on aikuisen johdolla tapahtuvaa toimintaa. Mallittamalla lapset oppivat niitä käyttämään ja lukemaan.*
- *Kampaamoleikissä kuvat auttoi ja totutti lapsia käyttämään kuvia, kun esimerkiksi valittiin minkälaisen kampauksen haluaa. Kaikki saivat äänensä kuuluviin, mitä he toivoivat. Joillekin lapsille parturileikki oli ensiaskel uusien kavereiden kanssa toimimiseen.*
- *Kielirikasteisessä ryhmässä lapset, jotka eivät vielä puhu käyttivät kuvia aikuisen tuella ja ne jotka lukivat, lukivat sanoja innokkaasti, he halusivat tietää, miten sanat sanotaan ruotsiksi.*

HAVAINNOINTILOMAKE

IMI	N	Lapsi ottaa kontaktia muihin	Lapsi pääsee helposti mukaan leikkeihin	Lapsi tekee ehdotuksia ja vaikuttaa leikin kulkuun	Lapsi sitoutuu leikkiin	Muuta huomioitavaa kielellisestä näkökulmasta

Havainnointikaavakkeen pohja on Annele Wimanin kirjasta Hyvinvoiva lapsi oppii s.276. Sitä muokattiin meidän tarpeiden mukaan.

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

- Lapset leikkivät mielellään aikuisten kanssa.
- Lapset oppivat aikuisen tukemassa leikissä leikkitaitoja ja ristiriitatilanteiden selvittämistä.
- Leikkimällä lasten kanssa heidän vahvuudet ja ne asiat, joissa he tarvitsevat aikuisen tukea tulevat esille.
- Ryhmän kaikki aikuiset on vaikea motivoida leikkimään lasten kanssa. Yhteinen näkemys puuttuu. Leikkiä annetaan vaihtaa usein, eikä yritetä motivoida jatkamaan.
- Käyttämämme havainnointilomake oli selkeä, nopea käyttää ja hyvä dokumentointitapa. Sen avulla tulee näkyväksi lasten tapa olla kielellisesti leikissä mukana.

HYÖDYT LASTEN NÄKÖKULMASTA

- Leikkitaidot kehittyvät
- Lapsi oppii leikkimään kaverin kanssa ja ratkomaan ristiriitoja.
- Lapsi oppii jakamaan, kertomaan omia näkemyksiä ja auttamaan.
- Lapsi harjoittelee itsesäätelyä, taitoa tunnistaa ja säädellä omia tunteita.
- Lapsi oppii käyttämään kuvia kommunikation välineenä.
- Lapsi tulee kuulluksi ja nähdyksi.
- Lasten ideat tulee kuulluksi ja leikkiä kehitettiin edelleen ja tuotiin lisää materiaalia.
- Lasten leikki laajentui eri leikkiin.
- Pienryhmätoiminta antaa tilaa jokaiselle lapselle tulla esille.

AJATUKSIA JATKOKEHITTÄMISEEN

- Ryhmävasuun tai tiimisopimukseen on hyvä kauden alussa kirjata tiimin yhteinen näkemys leikistä, mitä on tuettu leikki ja miten aikuiset ovat leikissä mukana.
- Tuettu leikki tulee suunnitella päivä- ja viikko-ohjelmaan ja sille tulee järjestää aikaa. Se on tärkeää tehdä myös vanhemmille näkyväksi.
- Kuvia on helpompi oppia käyttämään eri tilanteissa, kun leikissä on sitä harjoiteltu.
- Leikkeihin tulee panostaa paljon, kehittää ja luoda kiinnostavat leikkimaailmat, lasten aloitteita kuunnellen.
- Kuvatuessa on hyvä lukea asia käytettävillä kielillä etenkin, jos ryhmässä on lukevia lapsia.
- Havainnointilomakkeen säännöllinen käyttö toimii hyvänä dokumenttina leikkitaitojen kehittymisen seurantaan.